

Bijlage 0.1

Lokale vertaling regionale samenwerkingsagenda specifiek voor Bernheze

Onderwerp	Bestuursprogramma Samen voor Bernheze 2018 -2022	Lokale vertaling
Social return	Meer mensen aan het werk is een belangrijk uitgangspunt van de uitvoeringsplannen van de arbeidsmarktregio Noordoost-Brabant. Het is een doel dat we als Bernheze onderstrepen waarbij we in het bijzonder aandacht hebben voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt	Eén van de manieren om dichterbij dit doel te komen is het opleggen van een Social Return (SR)-verplichting wanneer we inkopen. Hiermee zorgen we ervoor dat onze inwoners die binnen de doelgroep vallen makkelijker aan werk kunnen komen. Hiervoor hebben we een regionaal beleidskader Social Return vastgesteld. Op de eerste plaats geeft het duidelijkheid voor onze opdrachtnemers; ze hoeven niet per gemeente een (nét iets) andere invulling te geven en zorgen we ervoor dat in het inzetten van de doelgroep niet alleen aan de eigen gemeenten gekoppeld is. De Prestatieladder Sociaal Ondernemen helpt bij het uitvoeren van SR-beleid; verschillende bedrijven in Bernheze en de gemeente zelf zijn gecertificeerd. Mocht het nodig zijn dan zijn zelfs boetes mogelijk voor het voldoen aan de SR-verplichting. In de Jeugdzorg en Wmo, maar ook op andere vlakken, kopen we regionaal in. Bij gezamenlijke inkooptrajecten is het een must om hetzelfde SR-beleid te hanteren. Tenslotte zorgt samenwerking voor het bereiken van een hoger kennisniveau, kennisdeling en tijdbesparing voor de ambtelijke inzet.
Mobiliteit	We willen met duurzame mobiliteit een balans bereiken tussen een aangenaam woonklimaat en economische activiteiten	Op regionaal niveau werken we samen voor het realiseren van een goede bereikbaarheid, verkeersveiligheid en leefbaarheid. Tot voor kort werd verkeersonveiligheid vooral reactief te lijf gegaan met 'hotspot'-aanpak. Vanaf 2020 verandert de werkwijze in een risicogestuurde en proactieve aanpak. Afgeleid van de landelijke en Brabantse verkeersveiligheidsaanpak (Brabants Verkeersveiligheidsplan 2020-2024). In het voortraject werd duidelijk dat je de nieuwe aanpak als kleine gemeente in je eentje niet gemakkelijk kan oppakken en of uitwerken. Binnen het samenwerkingsverband Gebiedsgerichte aanpak (Regionaal Verkeerskundig Team) is afgesproken dat de provincie Noord-Brabant een pilot faciliteert op gezamenlijke kosten van 10 deelnemende gemeenten, waarvan we als Bernheze snel kunnen leren. Op basis van de pilot kunnen we voortaan zelfstandig een risico-inventarisatie doen en een programma te maken. In het provinciale regionaal uitvoeringsprogramma 2020 zijn ook middelen beschikbaar gesteld voor bereikbaarheid, verkeersveiligheid en leefbaarheid. Zo wordt onder de provinciale samenwerkingsvlag volop gewerkt aan de snelfietsroute Oss-Heesch- Uden en verder, en wordt de herinrichting van de 30km-zone-traverse door Heeswijk-Dinther zó ter hand genomen dat deze leefbaarheid en verkeersveiligheid beter ten goede komt onder behoud van OV-bereikbaarheid. Ook voor het verder ontsluiten van de A50 en A59 is regionale samenwerking van belang.

Onderwerp	Bestuursprogramma Samen voor Bernheze 2018 -2022	Lokale vertaling
Economische zaken	We willen werkgelegenheid creëren voor onze inwoners en hen laten profiteren van de goede economische ontwikkelingen. Inwoners die willen werken en daarbij hulp nodig hebben, krijgen deze hulp.	Binnen ons bestuursakkoord hebben we vastgelegd dat we bijstandsgerechtigden ondersteunen die willen en kunnen werken. De bijstandsgerechtigden maar ook de niet-uitkeringsgerechtigden met een verminderde loonwaarde willen we ondersteunen richting werk. Om dit te bereiken is regionale samenwerking zeer waardevol. Binnen de regio werken we met drie pijlers: Regionaal werkbedrijf doordat er binnen het Werkgeversservice Noordoost Brabant samen gewerkt wordt, worden er meer vacatures met elkaar gedeeld en kandidaten bemiddeld zodat er meer werkzoekende (met of zonder uitkering en met of zonder loonkostensubsidie) een baan kunnen vinden. Daarnaast zien we dat onze arbeidsmarktregio en sociale dienst Meierijstad (inclusief Bernheze) zeer hoog scoort in het aantal bemiddelde kandidaten richting een baan met Loonkostensubsidie. Jongerenaanpak Binnen deze programmalijn is tot stand gekomen dat gemeenten en onderwijsinstellingen toe gewerkt hebben naar één aanpak voor kwetsbare jongeren. Jongeren die niet in staat zijn tot het behalen van een startkwalificatie worden warm overgedragen naar gemeenten en gezorgd dat deze jongeren opgepakt worden en een passend aanbod krijgen. De klantmanagers van Meierijstad die werkzaam zijn voor Bernheze sluiten bij de uitstroom overleggen van scholen aan om gezamenlijk tot een aanpak te komen zodat deze jongeren niet tussen wal en het schip raken. De komende periode gaan we gezamenlijk met Meierijstad de jongeren benaderen die geen werk hebben, niet in beeld zijn en geen startkwalificatie hebben om te onderzoeken voor wie er welke ondersteuning nodig is. Werkgeversaanpak De regio NOB stimuleert om de beleidsvelden economie en sociaal domein meer met elkaar te verbinden. Ondernemers lopen tegen het probleem aan dat er een enorme schaarste is op de arbeidsmarkt. Daarentegen zijn er nog steeds (te) veel mensen, met een afstand tot de arbeidsmarkt, die op de zijlijn staan en (nog steeds) niet worden betrokken worden in het arbeidsproces. In het kader van het ontwikkelen van pilotprojecten hierbinnen heeft de gemeente Bernheze met de wethouder in de rol van bestuurlijk trekker economie en arbeidsmarkt een themadag georganiseerd met ondernemers(verenigingen) en het WerkgeversServicePunt. Verder neemt Bernheze, samen met Oss en 's-Hertogenbosch, verantwoordelijkheid voor regionale economische ontwikkeling en werkgelegenheid door het realiseren van bedrijventerrein

Onderwerp	Bestuursprogramma Samen voor Bernheze 2018 -2022	Lokale vertaling
		Heesch-West.
Wonen	We bouwen voor alle doelgroepen en hebben daarbij extra aandacht voor senioren, starters en sociale huur. We sturen hierop door voor senioren en starters extra aandacht te besteden aan de mogelijkheden van CPO. We gaan de komende periode de kwantitatieve en kwalitatieve opgave herijken en daar waar nodig bijstellen, bijvoorbeeld als nieuwe groepen woningzoekenden onvoldoende bediend worden met het huidige woningaanbod.	Ook op het gebied van wonen valt een steeds meer regionale trend en samenwerking waar te nemen. Vanuit de regionale portefeuille wonen is dit verwoord in het beleidsdocument Wonen in Regionaal Perspectief 2020. In het regionaal perspectief beschrijven we op welke onderwerpen, en hoe, we kennis delen en samenwerken als regio. Het is een groeimodel waarmee we de samenwerking stap voor stap versterken. In 2020 worden de volgende onderwerpen (als dan niet in samenspraak met andere werkgroepen) nader uitgewerkt, de meerwaarde van regionale samenwerking op deze thema's wordt daarbij breed erkend en gedragen. • Stimulering bouw van sociale huur en middenhuur • Transformatie leegstaand vastgoed • Regionale energietransitie • Arbeidsmigranten • Woonwagenstandplaatsbeleid • Pilot afstemming woningbouwplannen Daarnaast onderzoeken we de regionale mogelijkheden van het stimuleren van nieuwe woonvormen. Het huidige woonbeleid haakt deels aan op deze thema's, maar er zijn duidelijk ook nieuwe ontwikkelingen die ook nieuw beleid vragen. In 2020 wordt daarom gestart met het opstellen van een lokale nieuwe woonvisie die in 2021 vastgesteld wordt. De woonvisie zal daarbij ook inspelen op de regionale verbanden en samenwerking.
Duurzaamheid	In 2030 willen we energieneutraal zijn. Om dit te bereiken volgt de gemeente de 'trias energetica'-route. Dit betekent eerst inzetten op energie besparen, de rest van de energiebehoefte duurzaam opwekken en voor het deel waarin de gemeente nog fossiele brandstof nodig heeft, kiezen voor de minst milieubelastende vormen. De gemeente heeft hiervoor de Duurzame energieagenda 2017-2020 opgesteld. Hierin staan de	Op het gebied van duurzaamheid en klimaat werken we in de regio samen in meerdere verbanden. De Regionale Energiestrategie is het actueelste voorbeeld van deze regionale samenwerking. Hiermee zorgen we voor een energieneutrale regio in 2050. Ook werken we in kleiner verband (subregio As50) samen aan een transitievisie warmte. Hiermee zetten we stappen naar een gasloze gemeente in 2050. Door deze grote opgaven in regionaal verband aan te pakken, maken we gebruik van elkaars expertise en ervaringen. Op het gebied van externe advisering levert deze samenwerking schaalvoordelen op. Bovendien zit de hele regio continue op dezelfde vlieghoogte, waardoor bestuurders gemakkelijk onderling kunnen schakelen. Hierdoor verloopt de energietransitie in de hele regio op vrijwel hetzelfde tempo. Dit levert ook een bepaalde rust op voor onze inwoners. Bij de decembercirculaire heeft het Rijk extra geld vrijgemaakt voor de Energieloketten. Bernheze organiseert deze in regionale samenwerking door middel van energieloket 'Brabant Woont Slim' met de gemeente 's Hertogenbosch. Ook de gelden voor de Regeling Reductie Energiegebruik worden in dit regionaal verband ingezet.

Onderwerp	Bestuursprogramma Samen voor Bernheze 2018 -2022	Lokale vertaling
	activiteiten die we ondernemen om Bernheze energieneutraal te maken. Samen met inwoners, bedrijven en instellingen gaan we op weg om deze doelen te halen.	
Duurzaamheid - klimaatadaptatie	We richten de leefomgeving meer klimaatbestendig in, allereerst in de openbare ruimte. Dit omdat klimaatverandering leidt tot meer intensieve buien, hittestress droogte en kans op overstromingen. De in 2016 in regionaal verband uitgevoerde klimaatstresstest is daarbij een handvat.	<i>Klimaatstresstesten en risicodialogen Noordoost Brabant</i> Gemeente Bernheze werkt in 2019 en 2020 mee aan een format voor verdiepende klimaatstresstesten. Hierdoor is niet alleen voor ons zelf, maar ook alle deelnemers in regionaal verband een format beschikbaar om de verdiepende stresstesten uit te voeren. Kaarten worden online ontsloten en zijn voor eenieder (dus ook onze inwoners). Met het kaartmateriaal hebben we beter inzicht en kunnen we onze openbare ruimte zowel lokaal als regionaal beter klimaatbestendig inrichten. Door deze producten in regionaal verband in te kopen krijgt elke gemeente een eenduidig en integraal inzicht en wordt dezelfde taal gesproken. Door allen financieel bij te dragen aan de regionale projecten worden voorbereidingskosten bespaard, de kwaliteit gewaarborgd, en personele kwetsbaarheid verminderd. Overigens vervult gemeente Bernheze een projectleidersrol in één van de vijf projecten in het regioproject “Werkplan Klimaatadaptatie NOB 2019-2020”. Het gaat om het eerste project ‘Verdiepingsslag stresstesten en risicodialogen’ Hierdoor is antwoord op de vraag “Wat doen we lokaal en wat doen we regionaal” goed gewaarborgd. Dit is op regionaal niveau met de verschillende gebiedspartners uitgewerkt in de risicodialogen. De gevolgen van het veranderend klimaat zoals droogte, hitte en overstromingen zijn regionaal veel beter aan te pakken dan lokaal en daar zit de kracht van de regionale samenwerking. We dagen bedrijven en particulieren uit om ook een bijdrage te leveren aan het klimaatbestendig maken van onze gemeente (groene daken, beperken van verharding, versterken van biodiversiteit). <i>Project klimaatbewustzijn Noordoost Brabant</i> In dit regionaal project worden diverse klimaatbewustzijn acties en evenementen voorbereid en uitgevoerd op de biodiversiteit te verhogen, te ‘ontstenen’ (Operatie Steenbreek) en schoon regenwater weer in de tuin te laten lopen. Door deel te nemen aan deze regionale acties en evenementen worden veel meer inwoners bereikt en zowel lokaal als regionaal gecommuniceerd.

Onderwerp	Bestuursprogramma Samen voor Bernheze 2018 -2022	Lokale vertaling
		Voordelen van deze regionale aanpak is bijvoorbeeld dat persberichten eenmalig voorbereid worden. Ook worden berichten in heel de regio eenduidig en op hetzelfde tijdstip gecommuniceerd waardoor de boodschap sterker wordt. In dit project wordt een databank gemaakt van alle uitgevoerde klimaat-acties in de regio. Het wordt voor ons dus makkelijker om op lokaal niveau aanvullende acties uit te voeren zonder veel voorbereidingstijd. Ook wordt inzicht verkregen welke acties wel goed aanslaan en welke niet. Door informatie gezamenlijk te ontsluiten krijgen we meer kennis. Op sub-regionaal niveau (Watersamenwerking As50+) worden overigens al langer klimaatacties uitgevoerd onder de noemer van Operatie Steenbreek. In zowel 2018 en 2019 zijn er twee acties uitgevoerd. De actie “Tegel eruit, plant erin” en de actie met regentonnen. Daarover is veel gecommuniceerd. De acties zijn regionaal voorbereid en vanwege het succes in 2020 doorgezet en aangevuld met andere acties.
Arbeidsmigranten	We willen dat de huisvesting van arbeidsmigranten menswaardig en in balans met de directe leef-omgeving plaatsvindt.	Voor het huisvesten van arbeidsmigranten hebben we in regionaal verband een startnotitie (bestuursopdracht) vastgesteld. Voor het uitvoeren van de beleidsvoornemens zijn nog geld en capaciteit nodig. De afgelopen jaren hebben we lokaal stevig ingezet op handhaving (kwaliteit van wonen).
Transitie buitengebied	We willen een gezond, veilig en leefbaar buitengebied. Allerlei ontwikkelingen hebben effect op dat buitengebied. De van oudsher voor Bernheze belangrijke agrarische sector en de inrichting van ons buitengebied voor wonen, recreëren en werken hebben invloed op de fysieke leefomgeving. We hebben als gemeente een rol omdat de agrarische sector een belangrijke sociale, economische en culturele rol speelt in onze gemeenschap. We willen bijdragen aan een duurzame voedselproductie in Nederland. Voor ons betekent dit dat wij onze agrariërs willen	Zoals op 2 december 2019 in de werkbijeenkomst met de raad over de transitie buitengebied al duidelijk werd vragen de verschillende opgaves waarvoor we in het buitengebied staan in toenemende mate het investeren in netwerksamenwerking. Een netwerk waarbij de bovenlokale omgevingsagenda wordt gevuld met doelen uit onze eigen bestuurlijke agenda en die vanuit rijk en provincie (vertaalslag van Nationale Omgevingsvisie en Brabantse Omgevingsvisie). De regio is het ideale platform waarin die samenwerking in effectiviteit optimaal tot zijn recht kan komen. Zoals al is gebleken in de samenwerking tot nu toe staan meer plattelandsgemeenten uit de regio voor vergelijkbare gebiedsgerichte opgaven. Van de vijf opgaven die de regionale samenwerking voor de periode 2021-2024 heeft uitgewerkt sluit de eerste opgave “Vitale leefomgeving” dan ook naadloos aan op onze eigen agenda. Het borgt bovendien de noodzakelijke continuïteit op de thema’s waar we zowel lokaal als regionaal mee bezig waren in het kader van de transitie landbouw, zoals leegstand/VAB beleid, emissiearme stallen, en veehouderij & volksgezondheid (VGO). Ook de aanpak van de warme sanering varkenshouderijen in 2019 was een voorbeeld waarin regionale samenwerking lokaal van meerwaarde bleek.

Onderwerp	Bestuursprogramma Samen voor Bernheze 2018 -2022	Lokale vertaling
	steunen bij het stoppen met hun bedrijf of het op een duurzame wijze voortzetten daarvan. Ook geven we mogelijkheden om een nieuwe balans te vinden tussen wonen, gezondheid en werken in het buitengebied.	

Bestuurlijke betrokkenheid Bernheze	Bestuurlijke vertegenwoordiging
Rien Wijdeven	- social return (bestuurlijk trekker) - Kopgroep economie en arbeidsmarkt (bestuurlijk trekker) - Reshoring een gezamenlijk initiatief van POHO arbeidsmarkt en economie (bestuurlijk trekker) - Lid portefeuillehoudersoverleg economie/ruimte en mobiliteit - Lid portefeuillehoudersoverleg arbeidsmarktbeleid
Rein van Moorselaar	- Kopgroep arbeidsmigranten (bestuurlijk trekker) - Lid portefeuillehoudersoverleg arbeidsmarktbeleid
Marieke Moorman	- prioritair thema energie en klimaat (bestuurlijk trekker) - Lid bestuurlijke regiegroep
Peter van Boekel	- Bestuurlijk trekker regionaal beleid woonwagenstandplaatsen (vanuit het regionale overleg wonen) - Lid portefeuillehoudersoverleg duurzame leefomgeving - Lid denktank duurzame veehouderij Noordoost-Brabant - Lid taskforce leegstand Brabant
Ambtelijke inzet	
	- Ambtelijk secretaris van het portefeuillehoudersoverleg Leefomgeving - Algemeen contactpersoon voor verbinding regio en organisatie - Ambtelijke inzet op de verschillende beleidsonderwerpen